

VERPLICHTE GANG LANGS HET JURIDISCH LOKET

Een verplichte gang bij procedures langs het Juridisch Loket is in strijd met artikel 6 EVRM

In het sociaal zekerheidsrecht komen rechtzoekenden vaak bij een advocaat terecht in een dieptepunt van hun bestaan: geen uitkering, vaak problematische schulden, een dreigende uithuiszetting en onder omstandigheden uithuisplaatsing van de kinderen. Rechtzoekenden op minimumniveau hebben dan veelal echt geen geld meer. Een bijdrage van bijvoorbeeld € 40,- die betaald moet worden voordat iemand toegang tot de rechtsbijstand heeft is in strijd met artikel 6 EVRM. Snelheid van handelen, directe verlening van rechtsbijstand is dan cruciaal. Een extra blokkerende gang langs het Juridisch Loket vormt een onaanvaardbare belemmering voor de toegang tot de rechter.

Een groot deel van de (rechts)bijstand en hulpverlening in de eerste lijn berust bij de gemeenten (schuldhulpverlening, jeugdzorg, sociaal raadslieden, maatschappelijk werk). De afgelopen decennia hebben advocaten hele netwerken opgebouwd met het Welzijnswerk, waarbij afspraken zijn gemaakt inzake het over en weer verwijzen van cliënten. Zo wordt er efficiënt en effectief gewerkt. Raadslieden kunnen in tegenstelling tot medewerkers van het Juridisch Loket mensen wel bijstaan. Door een verplichte gang langs het Juridisch Loket voor te schrijven wordt met een pennenstreek een zorgvuldig opgebouwd goed functionerend systeem teniet gedaan. Daarnaast gebeurt er op gemeentelijk niveau in het kader van de decentralisaties momenteel ontzettend veel. Wijkbureaus en buurtteams worden opgezet en verlenen nuldelijns en eerstelijns rechtshulp. In de nieuwe Wmo is het bovendien wettelijk verplicht gesteld dat de gemeente een luisterend oor moet bieden 24 uur per dag en 7 dagen in week ingezetenen van de gemeente te woord moet staan en zonodig verwijzen. Het is onbegrijpelijk dat dit bij de voorbereiding van het wetsontwerp helemaal niet is meegenomen. Onderzocht had kunnen en moeten worden in hoeverre het Juridisch Loket en het Welzijnswerk en dan met name het Sociaal Raadsliedenwerk (er is immers sprake van een forse overlap) mogelijk in elkaar kunnen opgaan.

Een verplichte gang langs het Juridisch Loket is dubbel werk en bureaucratisch

In het rapport van Significant komt duidelijk naar voren dat een gang langs het Juridisch Loket in sociaal zekerheidszaken feitelijk nodeloos is (rechtsbijstand van een advocaat is in procedures in de praktijk toch nodig), extra kostbaar (in een tijd van grote bezuinigingen), extreem bureaucratisch (wachttijden, reistijd vanuit de provincie en minder loketten). In het overgrote deel van de procedures is de toevoeging nodig en evident. Toevoegingen in sociaal zekerheidszaken gaan over procedures. Zo werkt het huidige toevoegstelsel. Voor andere zaken wordt niet toegevoegd. De toevoegcriteria zijn helder en kunnen zo nodig nader worden verduidelijkt. Een gang langs een extra instantie met wachttijden geeft een groot risico van verlies van rechten.

De schifting tussen eenvoudige zaken en procedures, zoals het rapport van Significant die beschrijft wordt door advocaten zelf allang uitgevoerd. Voor advies wordt geen toevoeging verstrekt, voor het bespreken van mogelijkheden voor de procedurefase ook niet. Die niet toevoegwaardige hulp geven sociaal zekerheidsadvocaten nu **gratis** en met minimaal dezelfde tevredenheidsscores als in het rapport Significant beschreven. Vaak verwijzen advocaten voor eerstelijns (rechts)bijstand naar het welzijnswerk (sociaal raadslieden) als verdere bijstand nog nodig is en naar het Juridisch Loket als het kan worden opgelost met een eenmalig advies. Verwijzing naar het welzijnswerk komt vaker voor omdat zeker in de Wrb populatie veel mensen zitten met Multi problematiek die verdere hulp nodig heeft en die niet geboden kan worden door het Juridisch Loket.

Het valt op dat omgekeerd met regelmaat vanuit het Juridisch Loket verwijzingen naar een advocaat worden afgegeven om de zaak als toevoegingszaak te behandelen, terwijl de advocaat daar na bestudering van de stukken geen aanleiding voor ziet. Dat is op zich niet zo vreemd omdat bij het Juridisch Loket generalisten werken en men bij twijfel cliënten toch naar advocaten stuurt. Dat is prima maar geeft tevens de beperking aan van de hulp van het Juridisch Loket die een gevolg is van het werken met generalisten. Daar schuilt ook een gevaar in omdat medewerkers mogelijk zaken als kansloos betitelen terwijl deze juist kansrijk zijn. Een mooi voorbeeld daarvan is de met ingang van 1 januari 2013 verplicht op te leggen boetes in het kader van de Wet Aanscherping en Handhaving in de sociale zekerheid. Bij veel medewerkers van het Juridisch Loket was niet bekend dat het maken van

bezwaar tegen boetes zeer kansrijk was. Ten onrechte zijn dan ook veel mensen met het verkeerde advies naar huis gestuurd met alle gevolgen van dien.

Versterking eerste lijn

De SSZ acht het van wezenlijk belang dat de eerste lijn wordt verstrekt. Advocaten hebben er geen enkel belang bij die eerste lijn over te nemen. De eerste lijn vraagt gespecialiseerde vaardigheden. Een, door bezuinigingen en te veel taken, slecht functionerende of overbelaste eerste lijn leidt tot een grote druk op de afgifte van meer toevoegingen.

Cruciaal is daarom dat de eerste lijn niet overbelast wordt en niet te veel taken. Zorgwekkend is de voorgestelde reductie van het aantal locaties, het beperken van de openingstijden van het Juridisch Loket in combinatie met het terugdringen van het budget voor deze eerstelijnswerkzaamheden (MvT blz. 31 en 32). Het Juridisch Loket krijgt er een immense taak bij als alle toevoegingszaken eerst te woord moeten worden gestaan bij het Juridisch Loket. Onderschat wordt welk voorwerk advocaten nu doen door zelf de schifting te maken bij het aanvragen van toevoegingen en te zorgen voor een goede omschrijving. De door V&J voorgestelde werkwijze leidt tot een extreme overbelasting en tot het doorschuiven van rechtzoekenden naar de advocaat. Nodeloze bureaucratie dus.

Nu al ligt er een grote druk op het Juridisch Loket, wachttijden voor het maken van een afspraak zijn veelal twee weken. Medewerkers kunnen het maar net volhouden, grenzen worden daar inmiddels bereikt. En dat in een situatie waarin het veelal gaat om korte adviezen (tot een half uur, eventueel een aantal keren achtereenvolgend) of duidelijke verwijzingen (verwijzing voor een procedure). Het gaat dus om werkzaamheden met een hoge doorloopsnelheid. Als het Juridisch Loket een grote eigen taak krijgt in de advisering tot drie uur is dit een taak die veel tijd kost en die hoog gekwalificeerde juridisch medewerkers verlangt. Bovendien zal men in aanvang verkeerde inschatting maken en denken dat problemen opgelost kunnen worden terwijl dit vervolgens niet het geval blijkt te zijn, deze cliënten moeten dan weer naar advocaten worden verwezen. Gevolg: dubbel werk. De transitie van de voormalige Bureaus voor Rechtshulp in advocatenkantoren heeft laten zien hoe men de dagelijkse praktijk onderschatte. Alle Bureaus voor Rechtshulp op twee na gingen na de transitie failliet. Een eenvoudige rekensom leert dat een enorme toename van medewerkers bij het Juridisch Loket nodig is, als iedereen verplicht langs het Juridisch Loket moet (ook in duidelijke toevoegzaken). Aanvragers van een verwijzing worden nu in bestuursrechtelijke procedures linea recta naar een advocaat verwezen. Het rapport van Significant geeft hierover een heldere uiteenzetting. Voor bijna 48 % van de zaken is dit het geval. Als de strafzaken (die niet langs het juridisch loket gaan) worden meegeteld komt er nog eens 36 % bij. In totaal dus 84 %. De bureaucratische gang langs het juridisch loket voegt niets toe, kost veel tijd, geld en inspanning.

Terugdringing administratieve lastendruk

De extra gang langs het Juridisch Loket in procedures is in strijd met het welbewust gekozen overheidsbeleid om de administratieve lasten voor de burger terug te dringen. Dit is een keus van vele opeenvolgende kabinetten. De overheid heeft in dit kader het Adviescollege Actal in het leven geroepen (Stert 2014, 135). Ten onrechte is dit College niet geraadpleegd. Ook de Europese Commissie heeft van het verminderen van de administratieve lasten een speerpunt gemaakt.

JURIDISCH LOKET VOOR SOCIALEZEKERHEIDSPROCEDURES NIET GESCHIKT

Significant: verplichte gang langs het Juridisch Loket in sociale zekerheidszaken ongeschikt

Het rapport Significant komt tot de volgende conclusie. Sociaal zekerheidsrecht is net als bestuursrecht, vreemdelingenrecht (en persoon- en familierecht) minder geschikt voor eenvoudige behandeling (bladzijde 58). Bij het sociaal zekerheidsrecht speelt daarbij een grote rol dat vaak wordt geprocedeerd en dat de tegenpartij vaak een logge instantie is waardoor een eenvoudige behandeling niet mogelijk is (bladzijde 58). In zijn algemeenheid speelt in het bestuursrecht dat het veel tijd kost om het dossier goed te leren kennen en een bezwaarschrift te schrijven. Pas als er een verweerschrift ligt is goed in te schatten wat er nog gedaan kan worden in de procedure.

De conclusie lijkt duidelijk. In het bestuursrecht in de ruimste zin is het sterk te ontraden, een verplichte gang langs het juridisch loket in te voeren.

INVULLING EERSTE LIJN

Uitgangspunt van de wetgever is dat bij de “eenvoudige” rechtsbijstand vaak andere voorzieningen voorliggend zijn. Vanuit dit uitgangspunt is het verbazend dat iedere afstemming met gemeenten ontbreekt. Het lijkt alsof de wetgever bij V&J alleen vanuit de eigen kolom heeft gedacht en heeft gemist wat er in de rest van Nederland gebeurt. De landelijke wetgever is tot de conclusie gekomen dat gemeenten veel beter dan landelijk of regionaal aanwezige instanties tot een afstemming van een goed hulpaanbod in de eerste lijn kunnen komen. In het kader van de decentralisatie van de Wmo 2015, de schuldhulpverlening, de jeugdzorg, het raadsliedenwerk, het maatschappelijk werk en dergelijke gaat de Rijksoverheid er van uit dat gemeenten aan deze taken invulling geven. Zij moeten in de wijken, in de wijkposten komen tot een gecoördineerde en gratis hulpverlening binnen de gemeenten. De Staatssecretaris van V&J is tot wetgeving gekomen die op geen enkele manier aan deze cruciale ontwikkeling aandacht heeft geschonken. Nergens is een overweging gewijd aan de decentralisatie van overheidstaken en aan de coördinerende rol van gemeenten bij de eerstelijns hulpverlening. De eerstelijns rechtsbijstand is niet los te zien van alles wat op gemeentelijk niveau georganiseerd wordt. Dat klemt te meer nu multiproblematiek met grote groepen kwetsbare burgers in een steeds complexer wordende samenleving een steeds grotere rol gaat spelen.

Opvallend is dat de juridische hulpverleners en organisaties op gemeentelijk niveau bij de voorbereiding van de Wet op de rechtsbijstand niet zijn geraadpleegd. Dat geldt voor de MO-Groep, voor het raadsliedenwerk, het maatschappelijk werk, voor MEE, Per Saldo, patiënten- en cliëntenorganisaties die allemaal nulde en eerstelijns rechtshulp verlenen. Dit is merkwaardig want hier ligt de sleutel voor een goed functionerend en op elkaar afgestemd gemeentelijk aanbod. Alleen zo kan invulling worden gegeven aan de zelfredzaamheid van de burger, aan voorliggende voorzieningen en aan een gecoördineerd aanbod ten aanzien van de “eenvoudige” rechtsbijstand.

TWEEDE LIJN

Hoe krijgt de tweede lijn vorm?

Sinds enige jaren heeft het Ministerie van V&J zwaar ingezet op high trust. Alleen gekwalificeerde en betrouwbare advocaten draaien (uiteindelijk) mee in het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand. Als de middelen schaars zijn is het logisch dat de overheid zorg draagt voor een doelmatige besteding van overheidsgelden en voor rechtsbijstand door gespecialiseerde advocaten. Deze advocaten worden via peer review (intercollegiale toetsing) getoetst op deskundigheid. De wetgever heeft die mogelijkheid inmiddels geopend met nieuwe Advocatenwet. De Raad voor Rechtsbijstand toetst achteraf in het kader van de high trust op de toevoegwaardigheid. Deze toetsing achteraf is effectief en eenvoudig.

Bij deze controle blijkt dat de inhoudelijke toetsing van het overgrote deel van de toevoegingen niet problematisch is. Voor een eerste bezwaarschrift weigering WIA bestaat gewoon recht op een toevoeging. Aan een klein deel van de toevoegingen (daar waar een verhoogd risico wordt verondersteld) kan zo nodig extra aandacht worden gegeven. Feitelijk is dit de lijn die nu al door de Raad voor Rechtsbijstand wordt ingevuld en in het logisch verlengde ligt van de aanbevelingen van het rapport Significant.

Het rapport van Significant: de aanbevelingen

Als bijlage zijn enige overwegingen ten aanzien van het rapport van Significant bijgevoegd. Het rapport van Significant heeft een beperkte waarde. Het toetst alleen de nu bestaande eerste lijn en dan ook alleen de eerste lijn bij Juridische Loketten, maar hoe zit met de eerstelijns rechtshulp die anderen wordt verleend? In welke gevallen is er sprake van overlap en dubbel werk? Het is dus feitelijk alleen een evaluatie van de Juridische Loketten. Die vullen de hulp in de eerste lijn adequaat in, zo is de eerste voorlopige conclusie, maar dat doen zij dus lang niet alleen.

In de eerste lijn helpt een advies vaak effectief. Wie geen uitkering heeft krijgt het advies zo nodig bij verschillende instanties een uitkering of voorziening aan te vragen. Wie een voorstel van zijn werkgever of verhuurder krijgt ontvangt van het juridisch loket een advies. De klant is blij en tevreden over het advies want hij is vriendelijk te woord gestaan door de medewerker van het Loket of het advies ook juist is kan de klant niet beoordelen.

Daarmee is echter niets gezegd over de vraag of de advocatuur toevoegingen behandelt die eigenlijk in de eerste lijn terecht horen. Want de advocatuur behandelt geheel andersoortige zaken. Geen zaken die ½ tot 3 uur in beslag nemen, maar zaken die veelal ongeveer 8 uur aan tijdsbesteding kosten. In de sociale zekerheid gaat het om bezwaarschriften en beroepsprocedures die voor de bestaanszekerheid van rechtzoekenden cruciaal zijn.

Het rapport van Significant onderbouwt uitsluitend dat het huidige stelsel berust op een goede scheiding tussen de eerste en de tweede lijn. Die scheiding moet zo blijven, maar daarover bestond geen verschil van inzicht.

Belangrijke conclusie van Significant is dat het juridisch loket in bezwaar- en beroepsprocedures in de sociale zekerheid, het bestuursrecht, het vreemdelingenrecht en het vluchtelingenrecht niets wezenlijks toevoegt. De tegenpartij is stroperig, traag, bureaucratisch en niet eenvoudig tot een ander standpunt te bewegen. Dat geldt voor ongeveer de helft van de toevoegingen en voor 84 % van de toevoegingen als de strafzaken worden meegenomen.

Significant zet uiteen dat alsdan een extra gang langs het Juridisch Loket alleen maar sterk kostenverhogend is.

WELK STELSEL STAAT DE SSZ VOOR?

De SSZ staat een stelsel voor dat is gebaseerd op de volgende uitgangspunten.

1. Eerste en tweedelijns rechtsbijstand zijn twee duidelijk gescheiden grootheden. In de praktijk heeft sinds de invoering van de voormalige bureaus voor rechtshulp een goede schifting plaats gevonden tussen de eerste en de tweede lijn. Die schifting kan door heldere criteria zo nodig nader worden ingevuld.
2. De tweede lijn (in het sociaal zekerheidsrecht de bezwaarprocedures en de procedures in beroep) dient in sociaal zekerheidszaken te worden uitgevoerd door gespecialiseerde advocaten. Het sociaal zekerheidsrecht is ingewikkeld en bevat een immense hoeveelheid sterk op elkaar ingrijpende en voortdurend veranderende regelgeving.
3. Voor het behandelen van toevoegingszaken stelt de Raad voor Rechtsbijstand specialisatie-eisen. De schaarse middelen moeten doelmatig worden besteed. Het stelsel van peer review biedt de mogelijkheid dat gespecialiseerde collega-advocaten elkaars zaken toetsen. Op het betreffende rechtsterrein moet de advocaat een minimaal aantal opleidingspunten behalen en een minimaal aantal zaken verrichten.
4. De toevoegwaardigheid van een zaak wordt effectief en achteraf via het nu al bestaande systeem van high trust getoetst. Binnenkort doet 80 % van de toegevoegde advocaten mee aan dit stelsel, dat is uitgerold, uiteindelijk moet het doel 100% zijn. Wij hebben ook begrepen dat in deze laatste 20% zorgt voor 50% van de uitvoerende werkzaamheden van de RvR. Uitgangspunt is dat de advocaten die deelnemen aan het stelsel professioneel zijn en te vertrouwen. Steekproefsgewijs vindt controle plaats. Die controle vindt achteraf plaats en is vele malen eenvoudiger en effectiever dan controle vooraf. Controle vindt plaats op de toevoegwaardigheid, op de eenvoud/complexiteit van de zaak, op het aantal uren, op de vraag of daadwerkelijk is geprocedeerd en dergelijke. Dit stelsel is inmiddels door de Raad voor Rechtsbijstand en andere Rijksdiensten (Belastingdienst e.d.) met succes beproefd. Bij een goede controle achteraf is een controle vooraf door een poortwachter niet nodig en ook vele malen goedkoper.

BIJLAGE:
Het rapport van Significant

een verplichte gang langs het juridisch loket is voor het bestuursrecht ongeschikt

De conclusies en bevindingen ten aanzien van het bestuursrecht en sociaal zekerheidsrecht zijn duidelijk. Ook als een zaak in de eenvoudige behandeling van het juridisch loket is afgehandeld, worden er daarna in het sociaal zekerheidsrecht relatief veel toevoegingen verstrekt (blz. 56). Sociaal zekerheidsrecht is net als bestuursrecht, vreemdelingenrecht (en persoon- en familierecht) minder geschikt voor eenvoudige behandeling (bladzijde 58). Bij het sociaal zekerheidsrecht speelt daarbij een grote rol dat vaak wordt geprocedeerd en dat de tegenpartij vaak een logge instantie is waardoor een eenvoudige behandeling niet mogelijk is (bladzijde 58). In zijn algemeenheid speelt in het bestuursrecht dat het veel tijd kost om het dossier goed te leren kennen en een bezwaarschrift te schrijven. Pas als er een verweerschrift ligt is pas goed in te schatten wat er nog gedaan kan worden in de procedure. Om deze reden zijn de meeste selectiefunctionarissen terughoudend met het aanbieden van eenvoudige behandeling in bestuurszaken (blz. 58).

Voor 84 % van de zaken is de verplichte gang Juridisch Loket niet geschikt

Het voorgaande legt een bom onder de gedachte dat iedereen eerst langs het juridisch loket moet. Uit de monitor gesubsidieerde rechtsbijstand 2013 (blz 61) blijkt dat het dan gaat om de volgende percentages van het totaal aantal toevoegingen:

-vreemdelingenrecht	6 %
-asielrecht	6 %
-bestuursrecht algemeen	2 %
-sociale voorzieningen	6 %
-sociale verzekeringen	3 %
-personen- en familierecht	25 %

48 %

Het percentage straftoevoegingen bedraagt 36 %. De strafzaken vergen een specifieke benadering, waarbij relatief eenvoudig aan de hand van inhoudelijke criteria valt te selecteren op toevoegwaardigheid. Dan gaat het dus in totaal om 84 % van het totaal aan toevoegingen waar een standaard gang langs het Juridisch Loket geen voor de hand liggende oplossingsrichting is.

onderscheid eerste en tweede lijn

De eerste lijn is er (in het sociaal zekerheidsrecht) voor zaken die nog niet tot een besluit zijn gekomen. Er is nog geen conflict. Overleg, mediation, een briefje of een telefoontje kunnen wonderen

doen.

Daarnaast heeft de tweede lijn zich uitgekristalliseerd. In het sociaal zekerheidsrecht gaat het daarbij om procedures, om vastgelopen situaties. Een toevoeging wordt alleen afgegeven als de WIA-uitkering is beëindigd, als de bijstandsuitkering is ingetrokken of teruggevorderd, als het pgb wordt teruggevorderd. Dan valt er met de overheid niet meer te praten. De hoorplicht heeft in de aanvraagfase al plaats gevonden. De plicht tot een zorgvuldige voorbereiding en belangenafweging ligt voor het primaire besluit (artikel 3:2 en artikel 3:4 van de Awb). Er is al gebeld, gemaïld en geschreven. Het geschil is niet overbrugbaar gebleken. In de praktijk blijkt goed toetsbaar (ook in de high trust) of een zaak eenvoudig is af te doen.

de waarde van het onderzoek van Significant

Wat is onderzocht door het rapport Significant? Niet de potentiële denkrichting dat iedere rechtzoekende eerst de gang langs het Juridisch Loket moet maken.

Nee, onderzocht is de feitelijke praktijk waarin burgers met een relatief eenvoudige vraag naar het Juridisch Loket gaan. Zij komen daar met de vraag wat zij moeten doen richting de werkgever, verhuurder of overheid. Het gaat om begeleiden en adviseren. Sinds de ontwikkeling van de Bureaus voor Rechtshulp, voortgezet door het Juridisch Loket is een duidelijke splitsing ontstaan tussen de eerste en de tweede lijn. Rechtzoekenden en vooral verwijzers in het veld zijn zich van dit onderscheid goed bewust. Burgers bij wie het conflict nog niet is vastgelopen (die nog geen besluit hebben ontvangen) gaan aldus naar de eerste lijn, het juridisch loket.

In dit licht bezien zijn de bevindingen van Significant voor de hand liggend. In een aantal gevallen lost een medewerker in de eerste lijn deze kwesties op. Dat kan door de rechtzoekende te adviseren (bijvoorbeeld of bepaalde arbeid passend is in het kader van de WW of een arbeidscontract) of door aan te geven of de rechtzoekende een vergunning voor verblijf of voor asiel moet aanvragen c.q. met welke omschrijving. Ook kan het Juridisch Loket adviseren een toeslag aan te vragen in aanvulling op de ZW of de WWB. Het is logisch dat rechtzoekenden met deze adviezen tevreden zijn en dat zij daarna niet meer terug komen bij het Juridisch Loket.

Meer opvallend is dan dat toch nog zo veel adviezen zijn, die zich in de optiek van de medewerker van het Juridisch Loket leenden voor een eenvoudige afdoening, maar toch zijn uitgemond in een toevoeging. Op alle rechtsgebieden is dit tijdens de eenvoudige behandeling zelfs 31-33 % (in het sociaal zekerheidsrecht vermoedelijk meer). Indien het geschil na afronding van de eenvoudige behandeling lijkt te zijn opgelost is in 10 % van de geschillen een toevoeging aangevraagd tegen 56 % aangevraagde toevoegingen wanneer bij eenvoudige behandeling het geschil nog niet is opgelost (blz. 62). Dit zijn verontrustende cijfers nu het hier gaat om rechtzoekenden die in belangrijke mate meenden dat sprake was van een eenvoudig geschil. Als rechtzoekenden een besluit (tot weigering van de WIA) hebben is in de huidige constellatie nog steeds een redelijk bestendig gebruik dat zij zich rechtstreeks tot een advocaat wenden.

Wat is niet onderzocht? De toevoegingen zelf

Een fundamenteel gebrek van het onderzoek is dat slechts de ene helft van de medaille is onderzocht. En dan ook nog eens de verkeerde helft. Als het Ministerie van V&J wil onderzoeken of het toevoegsysteem effectief is ligt het voor de hand de afgegeven toevoegingen te onderzoeken. Dat is door Significant niet gebeurd. Het is ook niet nodig. Het gebeurt namelijk al in het kader van het stelsel van High Trust. Alle toevoegingen worden achteraf en dan steekproefsgewijs onderzocht. Als de foutmarge dan meer dan 5 % is volgt een uitgebreid aanvullend onderzoek. Deze foutmarge is vele malen kleiner dan de foutmarge in het onderzoek van Significant.

Beperkte waarde van het huidige onderzoek

De Raad voor Rechtsbijstand heeft de gedachte dat na een verwijzing door het Juridisch Loket (voor een toe te voegen zaak) de toevoeging vrijwel automatisch wordt afgegeven al lang verlaten. Een verwijzing geeft geen enkele zekerheid voor een toevoeging. Het is voor het Juridisch Loket te moeilijk vooraf de toevoegwaardigheid te beoordelen.

Vaak leiden verwijzingen door het Juridisch Loket niet tot een toevoegaanvraag. De gespecialiseerde advocaat stelt vast dat de zaak niet toevoegwaardig is, bijvoorbeeld omdat er geen kans van slagen is. Hierbij is overigens wel van belang dat advocaten beschikken over voor het betreffende rechtsterrein

gespecialiseerde kennis, zo nee, dan bestaat zeker de kans dat de advocaat in een kansloze zaak gaat procederen. Dat geldt in het bijzonder in het complexe terrein van de sociale zekerheid. De regelgeving op dat rechtsgebied beslaat een veelvoud van dat van alle andere rechtsgebieden bij elkaar.

Gespecialiseerde advocaten in sociale zekerheid besteden een substantieel deel van hun tijd aan niet toevoegwaardige “eenvoudige” rechtsbijstand. De succespercentages en de tevredenheid van de rechtzoekende is waarschijnlijk net zo groot als bij het Juridisch Loket is gemeten. Maar ook hier geldt weer dat de rechtzoekende niet weet of de gegeven bijstand goed was. Dat kan de rechtzoekende niet beoordelen.

De kosten- batenanalyse van een verplicht juridisch loket is voor de sociale zekerheid niet financieel gunstig

Het fundamentele onderzoeksmanco dat hiervoor is beschreven vertaald zich ook in de kosten-batenanalyse. De verplichte gang langs het juridisch loket leidt in de procedure-zaken tot een nodeloze en kostbare extra administratieve belasting.

De volgende passage in het rapport van Significant valt op: **”wanneer we kijken naar de verschillende rechtsterreinen concluderen we dat geschillen op het terrein van sociaal zekerheidsrecht het minst financieel gunstig uit de pilots komen (blz 67).** Een geschil op het terrein van sociaal zekerheidsrecht kost gemiddeld meer als een extra gang langs het juridisch loket is gemaakt.